

УДК 159.955:78.07]:2-583"195/200"

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/101-40>**Мирон ЧЕРЕПАНИН,***orcid.org/0000-0003-1034-0036*

доктор мистецтвознавства,

професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

Навчально-наукового інституту мистецтв

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

(Івано-Франківськ, Україна) *myron.cherapanyn@pnu.edu.ua***Любов СЕРГАНЮК,***orcid.org/0000-0001-8640-2294*

кандидатка мистецтвознавства, професор,

завідувачка кафедри методики музичного виховання та диригування

Навчально-наукового інституту мистецтв

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

(Івано-Франківськ, Україна) *liubov.serhaniuk@spu.edu.ua*

МЕДИТАТИВНІСТЬ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ МУЗИЧНОГО МИСЛЕННЯ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ: ЗАХІДНІ КОНЦЕПТИ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

У статті досліджено медитативність як одну із провідних тенденцій музичного мислення другої половини ХХ – початку ХХІ століття, що сформувалася внаслідок глибоких трансформацій художньої свідомості західної культури та переосмислення ролі музичного мистецтва в осягненні духовної реальності. Актуальність праці зумовлена зростанням інтересу сучасного музикознавства до проблем музичного часу, сакральності, внутрішньої рефлексії та нових моделей художнього сприйняття, а також потребою поглибленого аналізу проявів медитативності в українському музичному мистецтві. Особливого значення набуває вивчення західних концептів медитативності та їх впливу на розвиток тенденцій в сучасній українській академічній музиці.

Метою статті є виявлення особливостей недостатньо висвітлених в українському музикознавстві тенденцій музичного мислення другої половини ХХ – початку ХХІ століття, які зумовили становлення медитативної музики як важливої стилістичної тенденції та вплинули на творчі практики українських композиторів. Методологічну основу дослідження становить поєднання історико-культурного, музикознавчого, порівняльного та аналітичного підходів.

Розглянуто деякі концепції медитативності, сформовані в західному музикознавстві та композиторській практиці. Встановлено, що важливу роль у становленні медитативної естетики відіграли концепт «вертикального часу», явище «музики процесів», мінімалістична модель музичного розвитку та тенденції сакрального мінімалізму. Виявлено, що їх спільною рисою стало переорієнтування музичної драматургії з подієвості на тривале переживання звукового стану, концентрацію на внутрішньому досвіді та поглиблення споглядального виміру художнього сприйняття. Звернення до зразків і принципів творчості Арво Пярта, Джона Тавенера, Генрика Миколая Гурецького та Войцеха Кіляра відбулося внаслідок їх розуміння як яскравих репрезентантів різних моделей поєднання медитативності з сакральною семантикою у межах європейської традиції. Простежено, що в українській композиторській творчості медитативність набуває власних форм художнього втілення, пов'язаних як із загальноєвропейськими процесами, так і з національними культурними передумовами. Особливості реалізації медитативного типу мислення розкрито на прикладах з творчості Валентина Сильвестрова, Вікторії Польової, Алли Загайкевич, а також інших представників сучасної української академічної музики.

Наукова новизна дослідження полягає в узагальненні західних концепцій медитативності як цілісної системи художніх і світоглядних засад музичного мислення та виявленні їхнього значення для формування українських моделей медитативної творчості.

Ключові слова: духовна реальність, музичне мислення, європейська традиція, концепт, музичне мислення медитативність, сучасна українська академічна музика.

Myron CHEREPANYN,
orcid.org/0000-0003-1034-0036

Doctor of Arts,
Professor at the Department of Ukrainian Music Studies and Folk Instrumental Art
Educational and Research Institute of the Arts Vasyl Stefanyk Carpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) myron.cherepanyn@pnu.edu.ua

Liubov SERHANIUK,
orcid.org/0000-0001-8640-2294

Candidate of Study of Art, Professor, Doctor of Philosophy,
Head of the Department of Methods of Music Education and Conducting
Vasyl Stefanyk Carpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) liubov.serhaniuk@cnu.edu.ua

MEDITATIVENESS AS A TREND OF MUSICAL THINKING IN THE SECOND HALF OF THE 20TH AND EARLY 21ST CENTURIES: WESTERN CONCEPTS AND UKRAINIAN EXPERIENCE

The article examines meditateness as one of the leading tendencies of musical thinking in the second half of the twentieth and the early twenty-first centuries, which emerged as a result of profound transformations in the artistic consciousness of Western culture and a rethinking of the role of musical art in comprehending spiritual reality. The relevance of the study is determined by the growing interest in contemporary musicology in issues of musical time, sacredness, internal reflection, and new models of artistic perception, as well as the need for a deeper analysis of manifestations of meditateness in Ukrainian musical art. Particular importance is attached to the study of Western concepts of meditateness and their influence on the development of trends in contemporary Ukrainian academic music.

The aim of the article is to identify the features of previously insufficiently explored tendencies of musical thinking in the second half of the twentieth and early twenty-first centuries within Ukrainian musicology, which contributed to the formation of meditative music as an important stylistic tendency and influenced the creative practices of Ukrainian composers. The methodological basis of the study combines historical-cultural, musicological, comparative, and analytical approaches.

Certain concepts of meditateness formed in Western musicology and compositional practice are considered. It is established that an important role in the formation of meditative aesthetics is played by the concept of “vertical time,” the phenomenon of “process music,” the minimalist model of musical development, and the tendencies of sacred minimalism. It is revealed that their common feature is the reorientation of musical dramaturgy from event-based narrative to prolonged experience of a sound state, focusing on internal experience and deepening the contemplative dimension of artistic perception. Reference to the works and principles of Arvo Pärt, John Tavener, Henryk Mikołaj Górecki, and Wojciech Kilar is made due to their recognition as prominent representatives of different models combining meditateness with sacred semantics within the European tradition. It is shown that in Ukrainian compositional practice, meditateness acquires its own forms of artistic expression, linked both to general European processes and to national cultural preconditions. The features of the realization of meditative musical thinking are revealed in the works of Valentyn Silvestrov, Victoria Poleva, Alla Zagaykevych, as well as other representatives of contemporary Ukrainian academic music.

The scientific novelty of the study lies in the generalization of Western concepts of meditateness as a coherent system of artistic and philosophical foundations of musical thinking and in identifying their significance for the formation of Ukrainian models of meditative composition. It is demonstrated that meditateness should not be regarded merely as a compositional technique or genre feature, but as a multidimensional tendency of musical culture that integrates concepts of meditateness, principles of musical time organization, spiritual experience, and new forms of artistic communication. It is concluded that meditateness has become one of the defining factors in the development of musical thinking in the second half of the twentieth and early twenty-first centuries, and the Ukrainian experience demonstrates its ability to combine universal European models with specific forms of interpreting time, sound, and the spiritual content of musical art.

Key words: spiritual reality, musical thinking, European tradition, concept, musical thinking and meditateness, contemporary Ukrainian academic music.

Постановка проблеми. Друга половина XX століття — це період фундаментальних змін у європейській музичній культурі. Після Другої світової війни провідні позиції належали різноманітним авангардним напрямкам, пов'язаних із серіалізмом, тотальною організацією музичного матеріалу, сонористикою, алеаторикою, експериментальними

композиторськими техніками тощо. Художня свідомість цієї доби значною мірою орієнтувалася на раціоналізацію композиційних процесів та максимальне розширення звукових ресурсів музичного мистецтва. Проте, вже із 1960-х років дедалі виразніше окреслюється тенденція до переосмислення засад музичного мислення, що виявилася

у прагненні посилити значення споглядальності, внутрішньої рефлексії та духовної зосередженості. Особливої актуальності набувають явища, котрі пов'язані із медитативністю. Її поширення стало реакцією на надмірну інтелектуалізацію музичної творчості та різномірні технологічні ускладнення. Композитори все частіше звертають увагу на можливості, що відкривають такі художні принципи, як сповільнений плин музичного часу, повторність, мінімізація тематичного матеріалу, гармонічна стабільність, тембральна витонченість і концентрація на внутрішньому стані. Музичний розвиток у світовій академічній творчості, зокрема – європейській традиції, починає трактуватися як процес поступового розкриття одного художнього образу або духовного переживання.

До найважливіших чинників формування нової естетики належить музичний мінімалізм. Творчість Стівена Райха, Філіпа Гласса та Террі Райлі запропонувала нову модель музичного часу, засновану на тривалому повторенні структур, поступових змінах музичної тканини та концентрації уваги на зануренні в позбавлений конфліктів звуковий простір. Показовим є те, що медитативність стала важливою складовою доробку таких визначних митців, як Генрик Миколай Гурецький, Войцех Кіляр, Кшиштоф Пендерецький, Валентин Сильвестров, Вікторія Польова та багатьох інших композиторів. Огляд авторських концепцій і підходів до медитативності (зокрема, деяких неврахованих у вітчизняному мистецтвознавстві аспектів) у творчості представників різних національних шкіл та на різних етапах вираження відповідних тенденцій набуває особливої актуальності, оскільки дозволяє розглядати музичну культуру останньої третини ХХ – початку ХХІ століття не лише крізь призму технічних новацій і стильових трансформацій, а й як занурений у духовний спадок людства синхронізований процес пошуку незвичного досвіду і невідомих для академічної музики минулого способів його мистецького осягнення.

Аналіз досліджень. Проблема медитативності в музичному мистецтві другої половини ХХ – початку ХХІ століття останніми роками привертає дедалі більшу увагу. Її осмислення у музикознавстві формується на перетині кількох дослідницьких напрямків, котрі пов'язані, зокрема, із вивченням музичного часу, специфічної естетики споглядання і зосередженості на емоційних станах, знаходження внутрішнього балансу чи «прямуювання» до осереддя ідеї або думки тощо.

Так, теоретичне підґрунтя сучасних досліджень музичної медитативності значною мірою

пов'язане із концепціями музичного часу. Однією з фундаментальних праць у цьому напрямі є монографія Джонатана Крамера «The Time of Music: New Meanings, New Temporalities, New Listening Strategies» (Крамер, 1988), у якій сформульовано концепцію «вертикального часу». Дослідник розглядає тип музичної організації, за якого визначальним стає не спрямований розвиток подій, а перебування слухача в межах певного звукового простору і моменту звучання. Запропоновані положення стали важливою теоретичною основою для подальшого осмислення медитативних тенденцій у музиці кінця ХХ століття.

У сучасному українському музикознавстві системне вивчення медитативності розпочалося порівняно недавно. Проблематика медитативності на початкових етапах дослідження цього явища розглядалася переважно на окремих зразках вітчизняної творчості. Так, різні рівні вияву медитативного зачину в індивідуальному стилі аналізує Н. Зимогляд у статті «Градації медитативного в "Кітч-музиці для фортепіано" Валентина Сильвестрова» (Зимогляд, 2018). Важливе значення має стаття Н. Костюк «Концепти формування стильових напрямів в українській музиці останньої третини ХХ – перших десятиліть ХХІ століття: медитативність» (Костюк, 2024), у якій медитативність розглядається як один із провідних стилістичних концептів сучасної української музики. Авторка простежує його зв'язок із процесами духовного оновлення культури, особливостями музичного часу та пошуками нових форм художньої рефлексії.

Подальший розвиток зазначена проблематика отримала в працях Х. Казимирів, Т. Маскович та І. Середюк «Прояви медитативності в сучасному музичному мистецтві як естетичний феномен» (Казимирів, Маскович, Середюк, 2025) і «Медитативні тенденції в українській академічній музиці ХХ століття: від індивідуального стилю до культурного феномену» (Казимирів, Маскович, Середюк, 2025), у яких медитативність розглядається як важлива тенденція сучасного музичного мистецтва та один із чинників формування нових моделей композиторського мислення. Безпосередньо проблемі медитативних композицій у сучасній українській музиці присвячені статті Ю. Ке «Медитативні композиції в сучасній українській музиці: підґрунтя, контекст і втілення» (Ке, 2024) та «Жанрово-стильові принципи медитацій» (Ке Ю., 2024). У цих дослідженнях композиції сучасних українських авторів розглядаються у контексті взаємодії європейських і східних духовно-філософських традицій, а також крізь призму

жанрово-стильових закономірностей розвитку медитативного типу музичного мислення.

Мета статті полягає у виявленні особливостей неврахованих в українському музикознавстві тенденцій музичного мислення другої половини XX — початку XXI століття, що вплинули на формування і розвиток медитативної музики як стильової тенденції у творчості українських композиторів.

Виклад основного матеріалу. Медитативність як специфічний тип музичного мислення належить до провідних тенденцій розвитку академічної музики другої половини XX — початку XXI століття. Її активізація зумовлена не лише еволюцією композиторської техніки, а й глибшими культурно-філософськими процесами, котрі пов'язані із переосмисленням духовних цінностей, пошуком нових моделей художньої комунікації та прагненням подолати надмірну раціоналізацію музичної мови, котра є характерною для повоєнного авангарду. Якщо музика першої половини XX століття переважно тяжіла до конфліктності, динамізму та експериментального руйнування традиційних форм, то в останній третині століття дедалі відчутнішою стає тенденція до споглядальності, внутрішньої зосередженості та переорієнтації уваги з драматургії події на драматургію стану. Для західноєвропейської музики після Другої світової війни медитативність стала й однією з найважливіших альтернатив радикальному авангарду, серіалізму та конструктивістським тенденціям повоєнного модернізму. Якщо в 1950–1960-х роках європейська музична культура значною мірою орієнтувалася на складні серійні техніки, алеаторику та інтелектуалізацію музичної мови, то вже з кінця 1960-х років дедалі більше композиторів почали шукати способи повернення до духовної зосередженості, простоти та споглядальності.

У музикознавчому дискурсі медитативність розглядається як особливий спосіб організації музичного часу й художнього простору, що передбачає концентрацію на внутрішньому переживанні, уповільнення розвитку музичної думки, домінування процесів споглядання над конфліктною взаємодією тематичних елементів. Важливими ознаками медитативного типу висловлювання виступають повторність і варіантність інтонаційних структур, темпова статика, гармонічна стабільність, тривалі педальні звучання, модальність, особлива роль тиші та тембрової організації музичної тканини. На відміну від типових принципів драматургії, заснованої на принципах розвитку, кульмінації та розв'язання конфлікту, медитативна музика орієнтується на створення ефекту тривалого перебування в межах одного емоційного або духовного стану.

Одним із головних джерел медитативної естетики став музичний мінімалізм, для якого характерні репетитивність, обмеженість тематичного матеріалу, поступові зміни музичної тканини та особливе переживання часу як безперервного процесу. У музикознавстві ці явища часто пов'язують із концепцією «вертикального часу» (*vertical time*), сформульованою американським музикознавцем Джонатаном Крамером у статті *New Temporalities in Music* (1981) і згодом розвинена у фундаментальній монографії «*The Time of Music*» (Крамер, 1988: 128). Крамер запропонував розрізняти два принципово різні способи переживання музичного часу. Лінійний час (*horizontal* або *linear time*), котрий є характерним для більшості європейської музики від бароко до модернізму, і спонукає до постійного співвіднесення теперішнього з минулим і майбутнім: тема розвивається, виникають очікування кульмінації, розв'язки і завершення, як наслідку попередніх подій. Натомість, «вертикальний час», як спосіб драматургічної та композиційної організації, передбачає переживання «розширеного» теперішнього моменту, за якого послаблюються або майже зникають відчуття руху до мети, причинно-наслідкові зв'язки між подіями та очікування розвитку задля потенційно нескінченного «зараз». У такій музичній організації послаблюється відчуття руху, а увага концентрується на самому процесі звучання, його тембрових, акустичних та фактурних властивостях. Саме цей тип темпоральності став одним із ключових механізмів формування медитативного слухового досвіду в музиці другої половини XX століття.

На українському ґрунті медитативність в музичному мистецтві має власні історико-культурні передумови. Її витoki пов'язані із духовними співочими традиціями, деякими шедеврами українського бароко та особливостями народнопісенної поезики. Ознаки медитативності помітні ще в церковному співі Київської Русі. Знаменний розспів із його плавною мелодикою та неквапним ритмом формував особливий тип слухового споглядання. Українські протяжні ліричні пісні, думи, псалми й обрядові наспіви містять елементи споглядальності та уповільненого музичного розвитку, заглиблення в характерні для медитативного процесу емоційні стани, створення ефекту «циклічного часу» внаслідок повторності ритмічних, гармонічних чи фактурних формул та варіантного повторення, характерних для медитативного сприйняття. Згодом ці прийоми переосмислювалися композиторами XX століття і стали важливими джерелами формування новітньої медитативної естетики.

Одним із найвизначніших представників медитативного напрямку в українській музиці є **Валентин Сильвестров**. Його концепція «метамузики» ґрунтується на переосмисленні культурної пам'яті, феномену післязвуччя та особливого переживання музичного часу. У циклі «Тихі пісні», «Реквіємі для Лариси», симфонічних і камерних композиціях медитативність реалізується через відчуття сповільненого часу, тяжіння до тихих та надтихих динамічних планів і особливої монологічності, плавність фактурного розгортання, повторність інтонаційних моделей. Внаслідок музика набуває якостей простору «внутрішнього слухання», у якому кожен звук набуває самостійної художньої і навіть сакральної цінності.

Сучасна українська композиторська школа демонструє різноманітність підходів до реалізації медитативності у різносторонніх сенсах і поняттях та духовно-психологічного явища. Вагомий внесок у розвиток медитативної тенденції належить також **Вікторії Польовій**. Її твори демонструють органічне поєднання сучасних композиційних технік із традиціями православної духовної культури. У композиціях «Псалом 50», «Світлі піснеспіви» та інших духовних циклах композиторки домінують прозорі фактури, модальна гармонія та особлива роль тиші. Використання м'яких тембрів, хорового унісону, довгих ревербераційних звучань або розрідженої фактури підсилює ефект сконцентрованого слухання. Унаслідок цього музичний розвиток набуває властивостей молитовного споглядання й духовної зосередженості, а увага спрямовується до внутрішнього переживання передусім духовного наповнення мистецького витвору.

У творчості **Алли Загайкевич** медитативний ефект формується через електроакустичні засоби, просторове моделювання звуку і свідоме його споглядання яке наділене символікою і спектром семантичних значень акустичного феномену, пов'язаного із обертоновістю, повільними тембральними трансформаціями. Важливі ракурси підходу композиторки до створення медитативних звучань виникли, зокрема, у співпраці з італійським композитором-мінімалістом П'єрлуїджі Білльоне (Pierluigi Billone). Майстерність володіння прийомами споглядання виявилися у формуванні електроакустичного саунд-дизайну до твору «Мані. Гонджа» для тибетських співучих чаш, сопрано та *live electronics*: буддійська мантра «Ом мані падме хум» інтерпретована композиторкою як фонетична й акустична матриця для розширення свідомості. Багатство імпульсів до творчого пошуку української мисткині надало

авторське трактування не тільки унікальних акустичних властивостей ритуальних чаш, а й вокальної партії, у якій застосовано мікроінтонаційність, специфічне виконання голосних і шепіт. Застосовані засоби в пласті електроніки (*freeze*, просторові відлуння і ефект огортання сонорними «хмарами», повторюваність звукових хвиль на основі принципу репетитивності) посилює медитативні і молитовно-транскові ефекти композиції в інтенсивному інтелектуальному і духовному процесах.

Перспективи, що відкриває використання естетики медитативності і відповідних прийомів, простежуються і в опусах інших українських композиторів, зокрема – **Святослава Луньова** (акустичність простору, резонанси, мікротональність іградування тиші) (Стоянова, 2017:78) і **Олександра Щетинського** (сакральність семантики і самостійний статус звуку, якості якого осягаються при осмисленні значення звучань у духовній концепції творів) (Рум'янцева, 2025 :144).

Висновок. Аналіз наукової літератури засвідчив, що проблема медитативності розробляється у кількох взаємопов'язаних напрямках: через дослідження музичного часу, мінімалістичної естетики, сакральних вимірів сучасної музики та особливостей індивідуальних композиторських стилів. Водночас, медитативність, як цілісний феномен музичного мислення, що поєднує часові, драматургічні, стильові та світоглядні аспекти, досі залишається недостатньо узагальненою.

Поширення медитативності в академічній музиці другої половини ХХ – початку ХХІ століття стало наслідком глибоких змін художньої свідомості європейської культури. Реакція на надмірну інтелектуалізацію повоєнного авангарду, посилення інтересу до духовного досвіду та переосмислення ролі музики, як простору внутрішньої рефлексії, сприяли утвердженню споглядальності й зосередженості як важливих принципів музичного мислення.

Вагомий вплив на формування медитативної естетики справили концепція «вертикального часу» Джонатана Крамера та мінімалістична модель музичного розвитку і явище «музики процесів» (Крамер, 1988:128). Їх спільною рисою стала переорієнтація уваги із драматургії події на переживання самого процесу звучання, що створило передумови для нового розуміння музичного часу як тривалого і безперервного стану.

Формування медитативного художнього ефекту забезпечується комплексом взаємопов'язаних засобів, серед яких особливого значення набувають повторність, поступовість змін, темпова статика, гармонічна стабільність, модальність, три-

валі звукові площини, темброве витончення та особливою є роль тиші. За таких умов музичний розвиток набуває характеру споглядання і внутрішнього зосередження.

Аналіз творчості українських композиторів другої половини XX – початку XXI століття засвідчив, що медитативність утверджується як важливий принцип організації музичного мислення незалежно від конкретних стильових уподобань автора. Спільними для різних композиторських підходів виявляються перевага внутрішньої зосередженості над зовнішньою подією, посилення ролі споглядального переживання часу, особлива увага до окремого звуку, тембру й тиші, а

також прагнення до розкриття духовного змісту музичного висловлювання. Водночас, особливості реалізації медитативності в українській музиці зумовлені не лише впливом загальноєвропейських художніх тенденцій, а й наявністю власних культурних передумов, котрі пов'язані із традиціями духовного співу, українського бароко та народнописенної культури. Це дає підстави розглядати медитативність в українській музиці як багатовекторну тенденцію, у межах якої спільні для сучасної європейської музичної культури принципи поєднуються із національно зумовленими формами художнього осмислення часу, звуку та духовного досвіду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зимогляд Н. Ю. Градації медитативного в "Кітч-музиці для фортепіано" Валентина Сильвестрова. *Культура України*. Серія : Мистецтвознавство. 2018. Вип. 61. С. 106-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kum_2018_61_13
2. Казимирів, Х., Маскович, Т., Середюк, І. Медитативні тенденції в українській академічній музиці XX століття: від індивідуального стилю до культурного феномену. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2025. № 3. С. 271–276. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2025.344451>
3. Казимирів, Х., Маскович, Т., Середюк, І. Прояви медитативності в сучасному музичному мистецтві як естетичний феномен. *Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2025. № 51. С. 226–232. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.51.1050>.
4. Костюк Н. Концепти формування стильових напрямів в українській музиці останньої третини XX – перших десятиліть XXI століття: медитативність. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 75, том 1. 2024. С. 114-121. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-1-17>.
5. Приходько О. В. Хорова музика а cappella другої половини XX – початку XXI століття: теоретичне осмислення і виконавські підходи : дис. ... кандидата мистецтвознавства. Київ, 2017. 255 с.
6. Ракунова І. М. Нові композиторські технології (на прикладі творчості Алли Загайкевич) : монографія. Київ : Фенікс, 2010. 218 с.
7. Рум'янцева, А. Ю. Меморіальна тематика у фортепіанній творчості О. Щетинського. *Культура України*. 2025. № 90. С. 141–148. <https://doi.org/10.31516/2410-5325.090.15>
8. Стоянова А. «Тріада» Святослава Луньова як втілення індивідуально-авторської стильової концепції. *Київське музикознавство*. 2017. Вип. 56. С. 75-84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kmuz_2017_56_11
9. Ю. Ке Медитативні композиції в сучасній українській музиці: підґрунтя, контекст і втілення. *Науковий збірник «Аспекти історичного музикознавства»*, Харків. Вип. XXXVIII (38). 2025. С. 313-330. URL: https://aspekty.kh.ua/vypusk38/aspekt_38_14_313-330_Ke.pdf
10. Fink, Robert . Repeating Ourselves: American Minimal Music as Cultural Practice. University of California Press, 2005. 296 p.
11. Howard, L. A Ghost in the Minimalist Machine?: Henryk Górecki and the 'Symphony of Sorrowful Songs'. *Contemporary Music Review*. 2024. 43 (2–4), P. 362–382. <https://doi.org/10.1080/07494467.2025.2552048>
12. Ke Yu. Genre-style principles of Meditations. *Promising areas of theoretical and applied research*. No. usc27-00. USA. 2024. S.149-154 DOI <https://doi.org/10.30888/2709-2267.2024-27-00-012> URL: No. usc27-00 (2024): Promising areas of theoretical and applied research '2024 | S:world-Us Conference proceedings
13. Kramer, Jonathan D.T The Time of Music: New Meanings, New Temporalities, New Listening Strategies. New York : Schirmer Books ; London : Collier Macmillan Publishers, 1988. XVIII, 493 p.
14. Teachout, Terry. Holy Minimalism. Commentary, 1995. URL: https://www.commentary.org/articles/terry-teachout/holy-minimalism/?utm_source=chatgpt.com

REFERENCES

1. Zymohliad N. Yu. (2018). Hradatsii medytatyvnoho v «Kitch-muzytsi dlia fortepiano» Valentyna Sylvestrova. [Gradations of meditative in Valentyn Sylvestrov's «Kitsch-music for piano»]. *Kultura Ukrainy. Serii: Mystetstvoznavstvo*. № 61. 106-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kum_2018_61_13. [in Ukrainian].
2. Kazymyryv, Kh., Maskovych, T., Serediuk, I. (2025). Medytatyvni tendentsii v ukrainskii akademichnii muzytsi 20 stolittia: vid indyvidualnoho styliu do kulturnoho fenomenu. [Meditative Tendencies in Ukrainian Academic Music of the 20th Century: From Individual Style to Cultural Phenomenon]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*. № 3. 271–276. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2025.344451>. [in Ukrainian].
3. Kazymyryv, Kh., Maskovych, T., Serediuk, I. (2025). Proiavy medytatyvnosti v suchasnomu muzychnomu mystetstvi yak estetychnyi fenomen. [Manifestation of meditativeness in contemporary musical art as an aesthetic phenomenon]. *Ukrainska kultura : mynule, suchasne, shliakhy rozvytku*. №. 51 226–232. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.51.1050>. [in Ukrainian].

4. Kostiuk N. (2024) Kontsepty formuvannia stylovykh napriamiv v ukrainskii muzytsi ostannoï tretyny XX – pershykh desiatylyt XXI stolittia: medytatyvnist. [Concepts forming styles in ukrainian music of the last third of the twentieth century – first decades of the twenty-first century: meditateness]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk. № 75, tom 1. 2024. 114-121. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-1-17>. [in Ukrainian].
5. Prykhodko O. (2017) V. Khorova muzyka a cappella druhoi polovyny XX – pochatku XXI stolittia: teoretychne osmyslennia i vykonavski pidkhody : dys. ... kandydata mystetstvoznavstva. [A cappella choral music of second half of XX – beginning of XXI century: theoretical understanding and performing approaches : Thesis for the degree of Candidate in Art criticism (doctor of philosophy) in specialty 17.00.03]. Music Art. Kyiv. 255. [in Ukrainian].
6. Rakunova I.N. (2010). Novi kompozytorski tekhnolohii (na pryklady tvorchosti Ally Zahaikevych). [The new composition technologies (using compositions of Alla Zahaykevych as examples)]. Kyiv : Feniks, 18 . [in Ukrainian].
7. Rumiantseva, A. Yu. (2025). Memorialna tematyka u fortepiannii tvorchosti O. Shchetynskoho. [Memorial themes in piano creative works by O. Shchetynskyi]. Kultura Ukrainy. № 90. 141–148. <https://doi.org/10.31516/2410-5325.090.15>. [in Ukrainian].
8. Stoianova A. (2017). «Triada» Sviatoslava Lunova yak vtilennia individualno-avtorskoi stylovoi kontseptsii. [Svyatoslav Lunyov's «Trias» as an embodiment of the individual author's style conception]. Kyivske muzykoznavstvo. № 56. 75-84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kmuz_2017_56_11. [in Ukrainian].
9. Yu, Ke. (2025) Medytatyvni kompozytsii v suchasniï ukrainskii muzytsi: pidgruntia, kontekst i vtilennia. [Meditative compositions in contemporary Ukrainian music: foundations, context and realisation]. Naukovyi zbirnyk «Aspekty istorychnoho muzykoznavstva», Kharkiv. № 38. 313-330. URL [in Ukrainian].
10. Fink, Robert. (2005). Repeating Ourselves: American Minimal Music as Cultural Practice. University of California Press, 296 p.
11. Howard, L. (2024) A Ghost in the Minimalist Machine?: Henryk Górecki and the ‘Symphony of Sorrowful Songs’. Contemporary Music Review. 43 (2–4), P. 362–382. <https://doi.org/10.1080/07494467.2025.2552048>
12. Ke, Yu. (2024). Genre-style principles of Meditations. *Promising areas of theoretical and applied research*. No. usc27-00. USA.. S.149-154 DOI <https://doi.org/10.30888/2709-2267.2024-27-00-012> URL: No. usc27-00 (2024): Promising areas of theoretical and applied research '2024 | Sworld-Us Conference proceedings
13. Kramer, Jonathan D.T (1988). The Time of Music: New Meanings, New Temporalities, New Listening Strategies. New York : Schirmer Books ; London : Collier Macmillan Publishers, XVIII, 493 p.
14. Teachout, Terry. (1998). Holy Minimalism. Commentary. URL: https://www.commentary.org/articles/terry-teachout/holy-minimalism/?utm_source=chatgpt.com

Дата першого надходження статті до видання: 08.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 13.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 02.09.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

